

lupa- ja valvontalautakunta**Aika 23.08.2023 klo 18:06 - 19:21****Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
	Sisällysluettelo	
§ 53	Ympäristöpäällikön ja palvelualuejohtajien ajankohtaiskatsaus	4
§ 54	Vastaus Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön 19.06.2023 dnro 1187/2023 - Valitus Heinolan lupa- ja valvontalautakunnan päätöksestä 10.05.2023 § 40 koskien hulevesiputken sijoittamista kiinteistölle 111-401-1-127, Itäpirtintie 35	5
§ 55	Vastaus Vaasan hallinto-oikeuden vastinepyyntöön 14.7.2023 dnro 637/2023 - Versowood Oy:n valitus Etelä-Suomen aluehallintoviraston 21.4.2023 antamasta päätöksestä nro 105/2023 koskien Vierumäen laitoksen ympäristöluvan tarkastamista	9
§ 56	Vastaus oikaisuvaatimukseen rakennusluvasta 111-2022-259 koskien kiinteistöä 111-29-211-1, Urheilupuistontie 448 - Vierumäki Golf Resort Oy	13
§ 57	Talousarvion toteutuminen 1.1.-30.6.2023, Lupa- ja valvontatoimiala	19
§ 58	Viranhaltijapäätökset	21
§ 59	Erityislainsäädännön mukaiset viranhaltijapäätökset	22
§ 60	Päätöksiä ja tiedoksiantoja	23

lupa- ja valvontalautakunta

Aika 23.08.2023 klo 18:06 - 19:21**Paikka** Valtuuston istuntosali**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Väli-Torala Tapio	puheenjohtaja
	Krupula Arto	jäsen
	Ronkainen Anne	jäsen
	Salmela Marko	jäsen
	Simpanen Sallamaari	jäsen
	Lehtinen Riitta	varajäsen
	Tähkänen Leena	varajäsen
Poissa	Saari Henri	
	Aalto Liisa	
	Parkkonen Jari	
Muu	Rajajärvi Jouko	kaupunginhallituksen edustaja
	Houhala, Keijo	esittelijä
	Mara Juha	esittelijä
	Laitinen Tarja	esittelijä
	Sammalvehrä, Annamari	pöytäkirjanpitäjä
	Lehtimäki Kirsi	kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Päätös:** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsitellyt asiat

53 - 60

Pöytäkirjan tarkastus**Päätös:** Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Marko Salmela ja Sallamaari Simpanen.

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana arkipäivänä. (kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu > <https://www.heinola.fi/kaupunki-ja->

Tämän pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu

[paatoksenteko/paatoksenteko/esityslistat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/](#)

§ 53 Ympäristöpäällikön ja palvelualuejohtajien ajankohtaiskatsaus

luvaltk

Päätös	Lupa- ja valvontalautakunta valitsi tälle kokoukselle puheenjohtajaksi Tapio Väli-Toralan. Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Keijo Houhala
Päätösehdotus	Lupa- ja valvontalautakunta päättää merkitä annetun ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.
Valmistelija	Ympäristöpäällikkö Keijo Houhala, puh. 050 091 8597, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Ympäristöpäällikkö, johtava rakennustarkastaja ja vastaava ympäristönsuojelutarkastaja selostavat lautakunnalle ajankohtaisia asioita.

§ 54 Vastaus Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön 19.06.2023 dnro 1187/2023 - Valitus Heinolan lupa- ja valvontalautakunnan päätöksestä 10.05.2023 § 40 koskien hulevesiputken sijoittamista kiinteistölle 111-401-1-127, Itäpirtintie 35
luvaltk 23.08.2023 § 54
313/10.03.00.00/2023

Päätös	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Käsittelyn alussa ympäristöpäällikkö ja teknisen toimen johtaja Keijo Houhala ilmoitti olevansa palvelussuhdejäävi asian käsittelyyn (Hallintolaki 28.1 § kohta 4) ja poistui § 54 ajaksi.</p>
Esittelijä	johtava rakennustarkastaja Mara, Juha
Päätösehdotus	<p>Lupa- ja valvontalautakunta päättää lausuntonaan todeta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle asiaan 1187/03.04.04.16/2023, että tehty valitus hulevesiputken sijoituksesta tulee hylätä ja lupa- ja valvontalautakunnan päätös 10.05.2023 § 40 pysyttää voimassa.</p> <p>Perustelut:</p> <p>Kiinteistön omistaja ei ole aikaisemmin huomauttanut olemassa olevan rummun tai hulevesiputken sijainnista tai kiinteistölle aiheuttavasta vettymis- tai muusta haittasta. Valittaja on omistanut kiinteistön vuodesta 2015 lähtien. Nykyinen hulevesijärjestelmä on siten ollut hänen tiedossaan jo kahdeksan (8) vuotta, joten hän on sen hiljaisesti hyväksynyt.</p> <p>Kun huomioidaan nykyisten rakennusten sijainnit, asemakaavan määräykset, etäisyysvaatimukset naapurin rajoihin, pihajärjestelyt sekä mahdollinen jatkorakentaminen, niin siitä ei aiheudu kiinteistön omistajalle kohtuutonta haittaa.</p> <p>Hulevesien johtaminen muilla järjestelyillä esim. pumppaamon ja hulevesiverkoston rakentaminen tai hulevesien pumppaaminen jätevesijärjestelmään on kohtuuton vaatimus hakijaa kohtaan.</p>
Toimivalta	Hallintosäntö luku 5 § 23.3
Valmistelija	johtava rakennustarkastaja Juha Mara, etunimi.sukunimi@heinola.fi , puh 044 7978572
Valmistelu	Lupa- ja valvontalautakunta päätti kokouksessaan 10.05.2023 § 40 hyväksyä Heinolan kaupungin vesilaitoksen hakemuksen hulevesiputken sijoittamisen kiinteistölle 111-401-1-127, Itäpirtintie 35 vaihtoehto A:n mukaisesti.

Perusteluina hulevesiputken sijoittamisen päätökselle olivat, että rummun ja putkilinjan rakentamisen ajankohta ei ole tiedossa. Kiinteistön 111-401-1-127 omistajuus on vaihtunut vuonna 2015. Kiinteistön omistaja ei ole sinä aikana huomauttanut olemassa olevan rummun tai hulevesiputken sijainnista tai kiinteistölle aiheutuvasta vettymis- tai muusta haitasta.

Asemakaavallisesti tarkasteltuna nykyinen rumpu- ja hulevesiputki sijoittuvat pääosin siten, että ne eivät ole kaavan mukaisella rakennusalueella, joten maankäytöllisesti niistä ei aiheudu kohtuutonta haittaa kiinteistön omistajalle. Putken tarkempaa linjausta on myös vielä mahdollista tarkastella yhdessä hakijan ja maanomistajan kanssa.

Hulevedet valuvat ylemmästä maastosta juuri kiinteistöjen 111-401-1-126 ja 111-401-1-127 kohdille. Kiinteistöjen edustat ovat alimmat kohdat johon hulevedet johtuvat, joten niiden johtaminen voi tapahtua nykyisellään tai rakentamalla pumppaamon, jonka kautta ne johdetaan toisia reittejä pitkin imeytykseen ja vesistöön. Vaatimus hulevesien pumppaamisesta on kohtuuton hakijaa kohtaan.

Kiinteistön omistajalla ja haltijalla on oikeus saada korvaus johdon tai muun laitteen sijoittamisesta aiheutuvasta haitasta ja vahingosta. Lupa- ja valvontalautakunta ei ota kantaa korvauksen määrään ja ellei korvauksesta sovita, niin asia tulee ratkaista lunastuslain mukaisessa järjestyksessä (MRL 161 §).

Valituksessa on esitetty, että hulevesiputken sijoittaminen kiinteistölle vaikeuttaa asemakaavan toteutumista. Kiinteistön omistaja kokee, että rasitteen perustaminen aiheuttaa hänen kiinteistölleen kohtuutonta vettymishaittaa ja että kesänviettopaikan pihapiirin estettävyys ja viihtyvyys kärsivät. Valituksessa ei ole tarkemmin perusteltu edellä olevia haittoja. Valituksessa on myös esitetty, että tulee huomioida rakennusjärjestyksen 20 § mukainen määräys. Sen mukaan sade- ja sulamisvedet sekä salaojiin kertyvä vesi on imeytettävä omalla tontilla. Jos se ei ole mahdollista, ne on johdettava hulevesiverkostoon tai avo-ojajärjestelmään kaupungin niin salliessa. Hulevesien johtaminen on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu vettymishaittaa omalle tai naapurikiinteistölle tai yleiselle alueelle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n mukaan kiinteistön omistaja ja haltija on velvollinen sallimaan yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamisen omistamalleen tai hallitsemaalleen alueelle, jolle sijoittamista muutoin voidaan järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin. Sama koskee johtoihin liittyviä vähäisiä laitteita, rakennelmia ja laitoksia. Johtoa tai muuta laitetta ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan alueen kaavoitusta tai kaavan toteuttamista. Jollei sijoittamisesta ole sovittu kiinteistön omistajan ja haltijan kanssa, sijoittamisesta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Sijoittamisesta päätettäessä on

kiinnitettävä huomiota siihen, ettei kiinteistölle aiheuteta tarpeetonta haittaa.

Kaupungin puolelta tulevat hulevedet valuvat avo-ojien kautta Itäpirtintie 35 kautta Itäpirtintie 37 puolelle.

Hulevedet valuvat isolta alueelta, Heinolan kaupungin puolelta, puistoalueelta ja osin tiealueelta juuri Itäpirtintie 37 kohdalle, josta ne on johdettu jo nyt Itäpirttien 35 ja 37 kautta Ruotsalaisen järveen.

Hulevesien johtamisen ongelma on noussut esille viimeisen parin vuoden aikana. Ongelma korostuu etenkin keväisin sulamivesien tai rankkasateiden aikaan. Hulevesiongelma ei siten ole ko. alueella jatkuva.

Hulevesien johtamisen ongelma on myös korostunut naapureiden kesken ja mm. Itäpirtintie 37 puolen rumpuputkea on tukittu ja olemassa olevaa poistoputkea ei ole pidetty avonaisena. Siten hulevedet ovat valuneet ja aiheuttaneet vettymishaittaa Itäpirtintie 37 puolella siten, että pihoja on jouduttu korjaamaan ja istutuksia uusimaan.

Rakennusvalvonta on muistuttanut Itäpirtintie 35 kiinteistön omistajaa, että olevat rumpu- / painanne- / putkilinjat tulee pitää auki niin kauan kuin asia on lopullisesti ratkaistu.

Asemakaavan mukainen rakennusalue, rakennusten nykyiset sijainnit sekä mahdollinen uuden päärakennuksen rakentamisen paikka (kaava edellyttää vähintään 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta) rakennuspaikan yläosaan, missä nykyinen päärakennus sijaitsee sekä rakennusten vähimmäisetäisyydet naapurin rajaan neljä (4) metriä, on hulevesiputki mahdollista sijoittaa olemassa olevien saunan ja talousrakennuksen väliin siten, että se ei vaikeuta alueen maankäyttöä. Hulevesiputki tulee myös osin sijoittumaan nykyisen saunalle menevän kulkutien kohdalle. Kiinteistön omistaja ei ole aikaisemmin huomauttanut olemassa olevan rummun ja putken sijoituksesta eikä vettymishaitasta, ennenkuin nyt sijoituslupa-asian käsittelyn aikana. Suunnittelun yhteydessä on putken tarkempaa linjausta sekä purkupaikkaa myös vielä mahdollista tarkastella yhdessä hakijan ja maanomistajan kanssa.

Hulevedet valuvat ylemmästä maastosta lähivirkistys- ja osittain katualueelta ja autopaikointialueelta juuri kiinteistöjen 111-401-1-126 ja 111-401-1-127 kohdille. Hulevedet valuvat pääosin pinnoittamattomilta alueilta kiinteistöjen edustoille, jotka ovat alimmat maaston kohdat minne hulevedet valuvat. Siten hulevesien johtaminen voi tapahtua nykyisellään luontaista / painovoimasta reittiä pitkin tai rakentamalla pumppaamon, jonka kautta hulevedet johdetaan toisia reittejä pitkin vesistöön. Edellä mainitun vuoksi jouduttaisiin tekemään suuria investointeja, kuten pumppaamon, putkilinjan rakentamista sekä kaivu- ja louhintatöitä eli osittaista alueen hulevesiverkoston rakentamista.

Vaihtoehtona on hulevesien pumppaaminen vieressä olevaan jätevesipumppaamoon ja siitä jätevesiverkostoon, josta hulevedet johtuvat jäteveden puhdistamolle. Hulevesien johtaminen jätevesiverkostoon ei suotavaa, koska sillä rasitetaan jätevesiverkosta sekä jäteveden puhdistamaa. Edellä mainitut vaatimukset hulevesien pumppamisesta ovat kohtuuttomia hakijaa kohtaan.

Alueelle ei ole tehty erillistä hulevesienjohtamisjärjestelmän suunnitelmaa, vaan vedet on pyritty johtamaan avo-ojien kautta pois. Alueen asemakaava on vahvistunut 1988. Asemakaavassa ei ole otettu kantaa hulevesien käsittelyyn. Asemakaava määrittelee, että uudisrakennukset tulee sijoittaa vähintään 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

Tiedoksianto

hameenlinna.hao@oikeus.fi

Liitteet

- 1 Julkaistava - Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 19.6.2023 - Valitus Heinolan lupa- ja valvontalautakunnan päätöksestä 10.5.2023 § 40 koskien hulevesiputken sijoittamista kiinteistölle 111-401-1-127, Itäpirtintie 35

§ 55 Vastaus Vaasan hallinto-oikeuden vastinepyyntöön 14.7.2023 dnro 637/2023 - Versowood Oy:n valitus Etelä-Suomen aluehallintoviraston 21.4.2023 antamasta päätöksestä nro 105/2023 koskien Vierumäen laitoksen ympäristöluvan tarkastamista
luvaltk 23.08.2023 § 55
659/11.01.00/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	vastaava ympäristönsuojelutarkastaja Laitinen, Tarja
Päätösehdotus	<p>Lupa- ja valvontalautakunta antaa Vaasan hallinto-oikeudelle vastineenaan seuraavaa:</p> <p>Versowood Oy vaatii laatimassaan valituksessa, joka koskee Etelä-Suomen aluehallintoviraston 21.4.2023 ympäristölupa-asiassa tekemää päätöstä nro 105/2023, seuraavaa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vaasan hallinto-oikeus kumoaa lupamääräyksessä 34 A velvoitteen täydentää laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitelmaa toiminnan melun- ja hajunhallintasuunnitelmilla ja 2) kumoaa valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 34 C. <p>Lupa- ja valvontalautakunta toteaa, että Versowood Oy:n vaatimukseen 34 A lupamääräyksen kumoamisesta koskien melun- ja hajunhallintasuunnitelmien täydennystarpeita ei tule suostua valmistelutekstissä erikseen perustelluista syistä.</p> <p>Lisäksi lupa- ja valvontalautakunta katsoo, että Versowood Oy:n vaateeseen kumota lupamääräys 34 C voidaan osittain suostua kyllästämöalueiden pintavaluntana lähtevien vesien tarkkailun suhteen valmistelutekstissä erikseen perustelluista syistä.</p>
Toimivalta	Hallintosäntö 23.3 §
Valmistelija	vastaava ympäristönsuojelutarkastaja Tarja Laitinen, puh. 044 788 8660, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Vaasan hallinto-oikeus on 14.7.2023 lähettämällään vastinepyynnöllä pyytänyt Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta vastinetta Versowood Oy:n jättämästä valituksesta, joka koskee Etelä-Suomen aluehallintoviraston 21.4.2023 ympäristölupa-asiassa tekemää päätöstä nro 105/2023. Versowood Oy vaatii valituksessaan seuraavaa:

1. Vaasan hallinto-oikeus kumoaa lupamääräyksessä 34 A veloitteen täydentää laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitelmaa toiminnan melun- ja hajunhallintasuunnitelmilla ja
2. kumoaa valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 34 C.

Versowood Oy Vierumäen yksikön laitosalue sijaitsee Heinolan kaupungin eteläosassa Vierumäen taajamassa kahdella erillisellä tuotantoalueella molemmin puolin Lahti – Heinola valtatieä (VT4).

Laitosalueen saha-alue siihen liittyvine tuotantolaitoksineen (liimapuututanto, pellettitutantanto, suolakyllästys ja lämpökeskukset) sijaitsee VT4:n itäpuolella. Pylvästuotanto sijaitsee VT4:n länsipuolella ja siihen kuuluvat pylvässorraamo, hakkuutähteen ja puujätteen murskaus, kreosotikkylästys, suolakyllästys ja lämpökeskus.

Versowood Oy:n toiminta on alkanut Vierumäellä 1946. Saha-alueen lähimmät asukkaat asuvat noin 20 metrin etäisyydellä tehdasalueesta länteen. Pylvästuotantoalueen lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 200 metrin etäisyydellä laitoksen etelä- ja pohjoispuolella., Pylvästuotannon läheisyydessä sijaitsee useita muita teollisia toimintoja, joissa työskentelee päivittäin suuri joukko työntekijöitä. Versowood Oy:n käyttämien teollisuusalueiden koko Vierumäellä on noin 100 hehtaaria.

Saha-alue sijaitsee pohjoisosistaan luokitellulla pohjavesialueella (Vierumäki 0608901) ja pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Pylvästuotantoalue sijaitsee länsiosastaan luokitellulla pohjavesialueella (Syrjälänkangas, 0608905) ja pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella.

Sahateollisuuden toiminta on aiheuttanut alueella maaperä pilaantumista. Maaperässä on havaittu olevan laajalti VNA 214/2007 ylemmän ohjearvon ylittäviä haittainepitoisuuksia. Pohjavesissä haitta-aineiden pitoisuudet ovat saha ja pylvästuotantoalueella ylittäneet ympäristölaatumit. Maaperän pilaantuminen johtuu kyllästystoiminnassa käytetystä kyllästeestä. Alueella ovat arseenin, kromin ja kuparin pitoisuudet selkeästi koholla. Nykytilanteessa maaperän pilaantuneisuutta on pylväspaneella noin 350 m³:n alueella ja sahan puolella 680 m³.

Aluehallintovirasto on tehnyt ympäristöluvantarkistamista koskevan päätöksen 21.4.2023 nro 105/2023, jota Versowood Oy:n tekemä valitus Vaasan hallinto-oikeudelle koskee. Päätös koskee harkintaa, miten Versowood Oy:n nykyinen toiminta ja ympäristöluvan ehdot noudattavat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita

(BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta koskien orgaanisia liuottimia käyttäviä pintakäsittelylaitoksia ja puutuotteiden suojausta (STS/WPC BAT).

Nykyisiä toimintoja on harjoitettu alueella vuosikymmeniä, joten lähiympäristö on hyvin tottunut toiminnoista tuleviin mm. ilmapäästöjen aiheuttamiin hajuhaittoihin tai meluhaittoihin. Näin ollen asukkaiden valitukset Versowood Oy:n toiminnasta ovat vähäisiä. Heinolan ympäristösujeluviranomaisen tiedossa kuitenkin on, että toiminnasta aiheutuu ainakin viihtyvyyshaittaksi arvioitavia tilanteita.

Valituksen alaisen ympäristöluvan 34 A määräykset koskevat laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutusten tarkkailusuunnitelmia. Määräyksessä edellytetään, että laitoksen tulee täydentää selvityksiä melunhallintasuunnitelmalla ja kyllästämötoiminnan hajunhallintasuunnitelmalla. Lupa- ja valvontalautakunnan näkemyksen mukaan hajunhallintasuunnitelma koskee nimenomaan pylvästuotannon kyllästämöiden aiheuttamaa hajuhaittaa. Aiheutettu hajuhaitta on pitkällä aikavälillä vähentynyt prosessin kehittyessä paremmiksi. Kyllästämötoiminnoista aiheutuvista hajusta on kuitenkin selkeitä aistihavaintoja jopa VT4 tietä käyttäviltä autoilijoilta. Heille hajuhaitta ei tietenkään voi muodostaa merkittävää viihtyvyys- tai terveyshaittaa lyhytaikaisuutensa takia. Lautakunta haluaa tuoda myös Vaasan hallinto-oikeuden tietoon, että Heinolan kaupungin ympäristöviranomaiselle on tullut useita valituksia pylvästuotannon lämpökeskuksen savuhaitoista.

Lupaehdossa 34 C määrätään kyllästämöiden toiminta-alueilta pois johdettavien pintavaluntavesien laaduntarkkailua. Lupa- ja valvontalautakunta katsoo, että pintavaluntana lähtevien vesien laaduntarkkailua olisi hyvä tarkastella pintavesien valunnan pohjavesivaikutusten kannalta.

Esityslistan liitteenä Vaasan hallinto-oikeuden vastinepyyntö 14.7.2023 ja Versowood Oy:n valitus 29.5.2023. Loput liitteet ovat nähtävillä CloudMeetingin tiedostoissa.

Tiedoksianto

Virallinen ote

Vaasan hallinto-oikeus

Sähköposti

Hämeen ELY-keskus

Liitteet

- 2 Vaasan hallinto-oikeuden vastinepyyntö 14.7.2023: Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue 21.4.2023, nro 105/2023, Vierumäen laitoksen ympäristöluvan tarkastaminen, hakijana Versowood Oy
- 3 Versowood Oy, valitus Vaasan hallinto-oikeudelle 29.5.2023 - Etelä-Suomen aluehallintoviraston 21.4.2023 antama päätös nro 105/2023

§ 56 Vastaus oikaisuvaatimukseen rakennusluvasta 111-2022-259 koskien kiinteistöä 111-29-211-1, Urheiluopistontie 448 - Vierumäki Golf Resort Oy

luvaltk 23.08.2023 § 56
794/10.03.00.00/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	johtava rakennustarkastaja Mara, Juha
Päätösehdotus	<p>Lupa- ja valvontalautakunta päättää hylätä rakennusluvasta 111-2022-259 tehdyn oikaisuvaatimuksen seuraavin perusteluin;</p> <p>Hankeelle on olemassa lainvoimainen poikkeamispäätös 111-2022-476. Poikkeamispäätöksessä on edellytetty, että alueen asemakaavamuutos tulee laittaa vireille ja alue tulee muuttaa asumiseen osoitetuksi alueeksi. Rakennuspaikan asemakaavoitus on laitettu vireille ja tontin jatkorakentaminen tulee tapahtumaan voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.</p> <p>Poikkeamisluvassa 111-2022-476 ja rakennusluvassa 111-2022-259 on esitetty perustelut poikkeamiselle ja neljä (4) kerroksisen asuinrakennuksen rakentamiselle.</p> <p>Asemakaavan mukaista rakennusoikeutta ei ylitetä.</p>
Toimivalta	Hallintosääntö 23.3 §
Valmistelija	johtava rakennustarkastaja Juha Mara, etunimi.sukunimi@heinola.fi , puh. 044 7978572
Valmistelu	<p>Rakennustarkastaja myönsi rakennusluvan 111-2022-259 uuden asuinrakennuksen rakentamiselle kiinteistölle 111-29-211-1, Urheiluopistontie 448.</p> <p>Hanke sijoittuu asemakaavan mukaiselle loma-asumista palvelevien rakennusten korttelialueelle (RA-13). Hankkeelle on myönnetty poikkeamispäätös 111-2022-476, mikä on lainvoimainen.</p> <p>Poikkeamispäätöksellä on poikettu asemakaavan mukaisesta käyttötarkoituksesta sekä rakennuksen kerrosluvusta.</p> <p>Voimassa olevan kaavan mukaan alueelle saa rakentaa kolme (3) kerroksisia lomarakennuksia siten, että ne voivat sijoittua aivan kiinteistön rajan läheisyyteen. Rakennusalueen raja on esitetty kaavassa ohjeellisena, mutta se myös mahdollistaa edellä mainitun rakennuksen sijoituksen.</p> <p>Voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan asemakaava-alueilla rakennuksen tulee sijaita vähintään neljän (4) metrin päässä naapurin rajasta.</p>

Naapureiden kuuleminen suoritettiin lehtikuulutuksella 23.06.2022 sekä erillisillä kuulemiskirjeillä siten, että huomautusaikaa oli 14.03.2023 asti. Hankkeen pitkän käsittelyn aikana ja muuttuneen asemapiirustuksen vuoksi nähtiin tarpeelliseksi tehdä naapureiden kuuleminen uudelleen (MRL 133 § ja MRA 65 §).

Vierumäen Golf Resort Oy huomautti rakennushankkeesta.

Rakennuslupahakemuksen valmisteluun liittyen rakennusvalvonta piti palaveri Vierumäen Golf Resort Oy:n kanssa 31.03.2023. Seuraava palaveri pidettiin 17.04.2023. Muistutusta koskien pidettiin neuvottelu 12.04.2023 muistuttajan, hakijan sekä Heinolan kaupungin rakennusvalvonnan ja kaavoituksen kesken. Tässä tilaisuudessa muistuttajan keskeinen huoli oli hakemuksessa esitetyn rakennuksen näkyminen naapurikiinteistön maisemassa sekä suunnitellun rakennuksen yläkerroksista avautuva näkymä naapurirakennukseen. Todettiin, että rakennus sijoittuu nykyiseen asemakaavaan verrattuna etäämmälle naapurirakennuksesta ja väliin jää olemassa olevaa puustoa. Lisäksi hakija oli tutkinut mahdollisuutta tarkistaa hakemuksen mukaista rakennuksen sijaintia siten, että rakennusten etäisyys tulisi olemaan n. 50 m ja rakennus suuntautuisi niin, että suora näkymä estyy.

Vierumäen Golf Resort Oy on oikaisuvaatimuksessaan todennut, että myönnetty rakennuslupa on voimassa olevan yleiskaavan vastainen. Oikaisuvaatimuksessa on edelletetty osayleiskaavan päivittämistä, jolla yhdenmukaistetaan Heinolan eteläisten taajaminen yritysten ja maanomistajien toiminnallisten tarpeiden mukaista asemakaavoitusta vapaa-ajanvieton ja asumisen kannalta. Oikaisuvaatimuksessa on myös vedottu Heinolan kaupungin sitoutumisesta MAL-sopimukseen.

Oikaisuvaatimuksessa on myös katsottu, että poikkeamisluvilla rakentaminen, rakennusoikeuden kasvattaminen ja käyttötarkoitusten muuttaminen on keskeytettävä välittömästi. Poikkemisluvilla vaikutetaan mm. kunnallistekniikan määrän ja laadun ohella palvelutilojen tarpeeseen ja siten palvelu,- investointi- ja käyttökustannuksiin.

Urheiluopiston alue on alusta asti tarkoitettu vapaa-ajan viettoon. Pysyvää asumista varten alueella on riittävästi asuntoja. Pysyvän asumisen sijoittamiselle opiston alueelle aiheutetaan tuntuva haittaa vapaa-ajan asumiselle. Myös kaupungin kiinteistöverotulot laskevat, koska pysyvän asumisen verotuotto on pienempi kuin loma-asunnon.

Poikkeamisluvilla rakentaminen hajauttaa yhdyskuntarakennetta sekä aiheuttaa kaupungille lisää kustannuksia, jotka tulevat kaupunkilaisten maksettaviksi.

Neljä (4) kerroksisen asuinrakennuksen rakentaminen aiheuttaa Vierumäen Golf Resort Oy kiinteistölle viihtyvyshaittaa sekä alentaa alueen arvoja. Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu, että rakentamisen on tapahduttava voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Perusteita nopeasti muuttuvalle rakentamisen tarpeeseen asuin- ja lomarakentamiselle ei ole osoitettu. Vetoaminen strategiseen yleiskaavaan on perusteetonta, koska se ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleiskaava. Vetoaminen jo rakennettuihin neljä (4) kerroksisiin rakennuksiin ei oikeuta muita maanomistajia rakentamaan neljä (4) kerroksisia rakennuksia. Rakentamisen on tapahduttava asemakaavan mukaisesti.

Huomauttajan kiinteistö ei ole suoraan maankäyttö- ja rakennuslain 133 §:n mukainen rajanaapuri. Huomauttajakiinteistön ja rakennuspaikan välissä on virkitysalue (V), joka on 20 metriä leveä. Kiinteistöä haluttiin kuitenkin kuulla, koska maankäyttö- ja rakennuslain 133 §:n mukaan naapurilla tarkoitetaan viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajaa ja haltijaa. Yleisenä tulkinta on kuitenkin ollut, että tien toisella puolella oleva kiinteistö on rajanaapuri, joten tässä tapauksessa voidaan asia tulkita samalla tavalla, kun huomioidaan virkistysalueen leveys, noin 20 metriä. Vierumäki Golf Club Oy on rakennusluvan 111-2022-259 tosiasiallinen rajanaapuri.

Kiinteistön 111-404-2-114 Kiinteistön Vierumäki Golf Club Oy kirjalliset kommentit ja huomiot:

Turvallisuuden kannalta rakennusten etäisyys golfkentästä tulisi ensisijaisesti olla selkeästi pidempi ja suurempi. Toissijaisesti, mikäli etäisyyttä ei voida vaatimuksesta huolimatta mitenkään kasvattaa, niin mahdollisten turvajärjestelmien (esim. turvaverkko) rakentamis- ja ylläpitovastuu tulee olla uudella rakennuksella/kiinteistöllä (kiinteistöyhtiöllä). Esitetyssä suunnitelmassa kulkureitti alikulkutunneliin muuttuu ja muutostöiden kustannusvastuu tulee olla muutoksen hakijalla ja rakentajalla. Jäljellä jäävä reitti alikulkutunneliin tulee leventää ja loiventaa myös golfautoille turvallisella tavalla. (Tämä asia on sovittu erikseen maanomistajien välillä jo aiemmin, mutta tähän nyt vielä kirjauksena ja tiedoksi hakemukseen liittyen.) Kiinteistö Vierumäki Golf Club Oy ei tehnyt oikaisuvaatimusta rakennuslupaan 111-2022-259.

Päijät-Hämeen maakuntakaavan (2014) mukaan hanke sijoittuu loma-asunto - ja matkailualueelle (R). Urheiluopiston alueelle on osoitettu myös taajamatoimintojen aluetta (A) sekä vähittäiskaupan suuryksikkö (KM).

Heinolan kaupungin strategisen yleiskaavan 2035 mukaan alue kuuluu olevalle taaja-asutukselle, jolle voidaan sijoittaa asumistoimintoja ja ympäristöhäiriötöntä työpaikkoja ja muita toimintoja. Kaavassa Vierumäen ja urheiluopiston alue on myös osoitettu kehittämisen alueeksi (ksV).

Hanke sijoittuu Suomen urheiluopiston yleiskaava-alueelle, kaavan mukaiselle loma-asuntojen korttelialueelle (RA-3).

Voimassa olevan asemakaavan mukaan rakennuspaikalle voidaan rakentaa loma-asuntoja, joiden kerrosala on enintään 4100 k-m² kerrosluvultaan kolme (3). Rakennusluvassa 111-2022-259 hankkeen kerrosala on 2160 k-m² eli asemakaavan mukaista rakennusoikeutta ei ylitetä, kuten oikaisuvaatimuksessa on väitetty.

Asemakaavassa on esitetty ohjeelliset rakennusalueen rajat, joissa rakennukset on esitetty sijoitettavaksi rakennuspaikalle kolmeen (3) eri massaan. Rakennuspaikan vieressä on rivitalotyyppisiä pienkerrostaloja, joiden kerrosluku on kaksi (2). Nykytilanne kiinteistöllä ei ole muuttunut ja kiinteistö on tällä hetkellä rakentamaton.

Uusi rakennus sijoittuu asemakaavan mukaisen ohjeellisen rakennusalueen ulkopuolelle poiketen asemakaavamääräyksistä. Rakennusala on ohjeellinen ja siitä voidaan poiketa. Rakennuksen ympärille jää puistomaista tontin osaa. Uudisrakennus sijoittuu naapurikiinteistöön nähden kauemmaksi, minkä voimassa oleva asemakaava sallii. Asemakaava sallii kolme (3) kerroksisen lomarakennuksen rakentamisen tontin rajaan kiinni, millä olisi suurempi vaikutus oikaisuvaatimuksen tekijän kiinteistölle.

Haetulle rakennuspaikalle on jo myönnetty poikkeamispäätös 111-2012-466 kahdelle lomakerrostalolle. Poikkeamislupa 2012-466 on ollut voimassa 26.11.2013 asti, joten se on rauennut. Poikkeamispäätös 2022-128 on myönnetty lomakerrostalo- ja asuinrakennukselle (hybridi), joiden kerroskorkeus on neljä (4). Poikkeamislupa 2022-128 on lainvoimainen ja voimassa oleva.

Urheiluopiston toiminta on aikojen saatossa muuttunut pelkästä urheilualueesta merkittäväksi työpaikka-alueeksi. Urheiluopiston alueella toimii useita eri yrityksiä sekä Haaga Helian ammattikorkeakoulu.

Rakennusvalvonta on jo myöntänyt poikkeamisluvan 2021-44 asuinkerrostalolle aivan tulevan hankkeen läheisyyteen ja siitä saatujen kokemusten perusteella on asumisen lisäämiselle tarvetta Urheiluopiston alueelle. Kohteesta on myyty noin 50 %.

Rakentaminen sijoittuu sijainniltaan yleisen tien varteen, joten kadun rakentamista ei ole tarpeen tehdä. Vierumäen urheiluopiston kautta kulkee säännöllinen linja-autoliikenne ja kävely- ja pyörätieyhteydet Vierumäen keskustaan sekä Heinolan kaupungin keskustaan ovat hyvät.

Urheiluopiston alue kuuluu Vierumäki Infran vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen, johon rakennus liitetään. Siten teiden ja infran uudisrakentamista ei ole tarpeen tehdä.

Lähimmät palvelut sijaitsevat aivan hankkeen vieressä Urheiluopiston alueella. Lähimmät kauppapalvelut ovat Vierumäen keskustassa noin viiden (5) kilometrin päässä. Kunnalliset palvelut kuten päiväkotit ja koulut ovat myös Vierumäen keskustassa noin viiden (5) kilometrin päässä rakennuspaikasta. Muut kunnalliset palvelut ovat Heinolan keskustassa noin kuudentoista (16) kilometrin päässä rakennuspaikasta.

Aiottu rakentaminen sijoittuu palveluiden läheisyyteen ja palvelujen saatavuus on hyvä. Urheiluopiston alueelle on jo kaavoitettu pientalojen asuinalueita eri aikoina mm. Opinkangas 1 ja 2 sekä Kotilankujan alue. Urheiluopiston ydinalueella on myös asumiseen kaavoitettua aluetta, jotka osin ovat rakentuneet ja asuinkäytössä.

Kun huomioidaan urheiluopistoalueen muuttunut tilanne ja nopeasti muuttuva rakentamisen tarve asuin- ja lomarakentamiseen, niin on perusteltua myöntää poikkeaminen asuinrakentamiselle. Heinolan kaupungin strategisen yleiskaavan 2035 mukaan alue on varattu olevalle taaja-asutukselle ja hanke on siten strategisen yleiskaavan mukainen. Uudisrakentamisella ole vaikutusta olemassa olevaan ympäristö- ja kaupunkikuvaan. Urheiluopistontien varteen on jo rakennettu IV-kerroksisia rakennuksia. Vierumäen Golf Resort Oy:n omistaman kiinteistön pohjoispuolelle on jo rakennettu neljä (4) kerroksisia kerrostaloja neljä (4) kappaletta. Hanke soveltuu siten massoituksestaan olemassa olevaan rakennuskantaan.

Vierumäen urheiluopiston alueella on jo olemassa asutusta, joten oikaisuvaatimuksessa esitetty väite yhdyskuntarakenteen hajauttamisesta ei pidä paikaansa. Poikkeamisluvalla myönnetty rakennuslupa kiinteistölle 111-29-211-1 ei lisää veromaksajien kustannuksia. Urheiluopiston ja sen lähialueella on jo olemassa asumista ja kulkuyhteydet sekä palvelujen saatavuudet ovat hyvät. Myöskään infran rakentamiseen ei ole tarvetta.

MAL-sopimuksen mukaan Vierumäen alue on yksi kehitystyönalla olevista alueista. Vierumäen alueeksi katsotaan myös Vierumäen urheiluopiston alue. Tarkoituksena on kehittää raide- ja joukkoliikenteeseen tukeutuvia taajamia sekä varmistaa seudun asuntotuotantotarvetta vastaavan kaavavarantoa viiden vuoden kehityksen tarpeelle. Uusien asemakaavojen asuinkerrosalasta 80 % sijoitetaan keskustoihin ja kestävän liikkumisen kannalta hyvillä sijainneilla. Tarkoitus on myös selvittää mahdollisuuksia monipaikkaisuuden tukemiseksi kestäväällä tavalla. Monipaikkaisuudesta on keskusteltu Hämeen Ely-keskuksen ja urheiluopiston alueelle olevan toimijan kanssa. Molemmilta tahoilta on saatu joustava näkemys asian valmisteluun. Maakuntaliitolta on myös saatu positiivinen näkemys asiasta.

Kiinteistölle 111-29-211-1 on saatu vierille asemakaavan laadinta ja asemakaavan viranomaisneuvottelu on jo pidetty 19.7.2023. Viranomaisneuvottelussa ei noussut yhtään keskustelua ja vastustusta, että asemakaava muutoksella kortteliin mahdollistetaan vakituinen asuminen, vaikka se osayleiskaavassa on RA-3.

Päätöksen antopäivä on 30.08.2023.

Oikaisuvaatimus on kokonaan nähtävillä Cloud meeting -työtilassa.

Tiedoksianto

Virallinen ote

Virallinen ote

Julkipanoilmoitus

Vierumäen Golf Resort Oy,
K. Oy Heinolan Vierumäki
Chalets 8 / YIT Suomi Oy
www-sivut ja ilmoitustaulu

§ 57 Talousarvion toteutuminen 1.1.-30.6.2023, Lupa- ja valvontatoimiala

luvaltk 23.08.2023 § 57

647/02.02.02/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	johtava rakennustarkastaja Mara, Juha
Päätösehdotus	Lupa- ja valvontalautakunta merkitsee osavuosikatsauksen tiedoksi.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö 5 luku 23.3 §
Valmistelija	johtava rakennustarkastaja Juha Mara puh. 044 797 8572, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Kaupunginhallitus käsittelee vuoden 2023 puolen vuoden osavuosikatsausta kokouksessaan 28.8.2023.

Toimialan toteutuma ensimmäisen kuuden kuukauden osalta on tuottojen osalta 51,6 % ja kulujen osalta 47,4 %. Toimintakate 30.6. on puolestaan -312 931 euroa ja 4,3 % edellistä vuotta suurempi.

Toimialan kulut 30.6. tilanteessa ovat yhteensä -0,616 milj. euroa eli n. 0,011 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2022 vastaavassa tilanteessa. Tuotot ovat puolestaan yhteensä 0,3 milj. euroa (ml. valmistus omaan käyttöön) eli vähennystä oli n. 0,024 milj. euroa vuodesta 2022.

Yleinen taloudellinen tilanne on myös vaikuttanut rakentamiseen ja sen myötä rakennuslupien määrään ja sen myötä myös toimialan tuloihin. Tässä vaiheessa ero viime vuotiseen tulojen määrään ei vielä ole merkittävä, joten talousta on seurattava tarkasti loppu vuoden aikana.

Investointimenojen toteutuma lupa- ja valvontatoimialalla on vielä nolla.

Palvelualueittain toimintakatteiden, sekä tulojen ja menojen toteutumaprosentit ovat seuraavat:

- Ympäristönsuojelu, toimintakate 42,8 %, toimintatulot 40,6 %, toimintamenot 42,4 %
- Rakennusvalvonta, toimintakate 56,1 %, toimintatulot 56,4 %, toimintamenot 56,6 %

Esityslistan liitteenä Lupa- ja valvontatoimialan osavuosikatsaus tilanteesta 30.6.2023, joka sisältää sekä valtuuston sitovuustason

(toimialan netto) toteutumisen että käyttösuunnitelmatason
(sitovuustaso palvelualue) toteutumisen.

Jatkokäsittely

kaupunginhallitus

Liitteet

4 Lupa- ja valvonta osavuosisikatsaus 1-6/2023

§ 58 Viranhaltijapäätökset

Luvaltk

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä teknisen toimen johtaja Houhala, Keijo

Päätösehdotus Lupa- ja valvontalautakunta päättää:

1. merkitä päätökset tiedokseen ja
2. todeta, että se ei käytä otto-oikeuttaan tehtyihin päätöksiin.

Toimivalta Hallintosääntö 27 §

Valmistelu Kooste Lupa- ja valvontatoimialan viranhaltijoiden päätöksistä ajalta 5.6.-13.8.2023 on esityslistan liitteenä.

Halutessaan tarkempia tietoja päätöksen perusteluista tai liitteistä toimielimen jäsen voi pyytää niitä tutustuttavakseen toimielimen pöytäkirjanpitäjältä.

Julkiset viranhaltijapäätökset ovat nähtävänä päivittäin verkkosivuilla www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/viranhaltijapaaatokset.

Liitteet

- 5 Lupa- ja valvontalautakunnan viranhaltijapäätösraportti ajalta 5.6.-13.8.2023

§ 59 Erityislainsäädännön mukaiset viranhaltijapäätökset

luvaltk 23.08.2023 § 59

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	johtava rakennustarkastaja Mara, Juha
Päätösehdotus	Lupa- ja valvontalautakunta päättää merkitä päätökset tiedokseen.
Valmistelija	johtava rakennustarkastaja Juha Mara, p. 044 797 8572, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Tiedoksi rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranhaltijoiden päätökset ajalta 7.6.-15.8.2023.</p> <p>Halutessaan tarkempia tietoja päätöksistä toimielimen jäsen voi pyytää niitä tutustuttavakseen rakennusvalvonnasta tai ympäristönsuojelusta.</p> <p>Lupapäätösten julkipanoilmoitukset ovat nähtävänä julkipanoaikana www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteke/kuulutukset sekä kaupungin virallisella ilmoitustaululla Savotan ikkunassa (Torikatu 8) ja sen jälkeen toimielimen jäsenille lautakunnan CloudMeeting tiedostoissa.</p>

§ 60 Päätöksiä ja tiedoksiantoja

Luvaltk

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	ympäristöpäällikkö Keijo Houhala
Päätösehdotus	Lupa- ja valvontalautakunta päättää merkitä asiat tiedoksi.
Valmistelu	Ympäristön suojelulle ja rakennusvalvontaan on saapunut seuraavia päätöksiä ja tiedoksiantoja:

-Ympäristövahinkorahaston kirje 11.5.2023 –
ympäristövahinkorahastolain toimeenpanoa varten tarvittavat tiedot

-Valtuusto 15.5.2023 § 23 / Heinolan kaupungin sijoitustoiminnan perusteet

-Khall 5.6.2023 § 126 / Heinolan kaupungin sijoitussuunnitelman päivittäminen

-Khall 5.6.2023 § 135 / Päijät-Hämeen ilmastonmuutoksen sopeutumisen suunnitelman 2023-2030 hyväksyminen

-Valtuusto 12.6.2023 § 32 / Arviointikertomus 2022

-Valtuusto 12.6.2023 § 33 / Muutosohjelma

-Muistio ympäristönsuojelumääräysten kick off -tilaisuudesta 21.6.2023 / Heinola, Hartola, Sysmä, Iitti

-Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 26.6.2023, 1325/2023 –
Kunnallisasiaa koskeva valitus Heinolan teknisen lautakunnan päätöksestä 11.2.2021 § 14, Toimitilojen vuokralle ottaminen KOy Heinolan Torikatu 8 (Nordean talo)

-Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 26.6.2023, 1326/2023 –
Kunnallisasiaa koskeva valitus Heinolan teknisen lautakunnan päätöksestä 21.1.2021 § 4, Toimitilojen vuokralle ottaminen KOy Heinolan Torikatu 8 (Nordean talo)

-KKVY Tutkimus Oy:n raportti 11.7.2023 – Neova Oy:n turvetuotannon vesistötarkkailu vuonna 2022 / Hämeen ELY-keskuksen alue

Asiakirjat ovat nähtävänä CloudMeeting tiedostoissa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 53, § 54, § 55, § 57, § 58, § 59, § 60**Heinolan kaupunki****Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22§)

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 56**Heinolan kaupunki****Valitusosoitus, hallintovalitus (MRL)**

Tähän päätökseen tyytymättömällä on oikeus tehdä valitus Hämeenlinnan Hallinto-oikeudelle.

Päätöksen antopäivä

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen päätöksessä mainittuna päivänä. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon sen antopäivänä.

Valitusaika

Valitusaika on 30 (kolmekymmentä) päivää antopäivästä luettuna, sitä päivää kuitenkin mukaan lukematta.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi,
vaihe 029 5642200, asiakaspalvelu 029 5642210,
fax 029 5642269
Valituksen voi tehdä myös asiointipalvelussa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä tai toimitettava se Suomi.fi-viestipalvelun kautta (tunnistautuminen)

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §)

Lisätietoja

Valittajan maksettavaksi voidaan määrätä kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu, joka määräytyy tuomiosuhteiden ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain mukaan.